

Voorzitter, D66 wil dat Brabant weer in beweging komt. Een provincie waar boeren en andere ondernemers durven investeren. Waar huizen worden gebouwd voor wie nu wacht. En waar de natuur weer groeit en bloeit.

Het kabinet heeft daarvoor in juni een grote stap gezet: via natuurherstel weer ruimte maken en de impasse doorbreken in de stikstofcrisis. De boel is eindelijk – na jaren van Haagse stilstand - weer in beweging .

D66 ziet daarin de structurele route uit de stikstofcrisis. Wij hopen op een snelle wettelijke verankering van de kabinetsplannen zodat provincies als Brabant snel samen met het Rijk aan de slag kunnen met de uitvoering.

Zolang die verankering er niet is, dienen wij als provincie te handelen binnen de wet zoals die vandaag geldt. Rechterlijke uitspraken dienen gerespecteerd en opgevolgd te worden. We leven immers in een rechtsstaat.

De rechter heeft ons ruim een jaar geleden opgedragen passende maatregelen te nemen die leiden tot een blijvende, substantiële daling van de stikstofdepositie.

In dat licht heeft GS opnieuw te besluiten over de vergunningen van vijf bedrijven die tot piekbelasters van onze kwetsbare natuur behoren. Wij zijn overtuigd dat serieus naar een andere uitweg is gezocht: er zijn gesprekken gevoerd. Men heeft plannen laten indienen en beoordeeld. Er is juridisch advies ingewonnen. Een uitweg – anders dan het voornemen om de vergunningen in te trekken – is helaas niet gevonden.

Dat komt hard aan. Achter deze bedrijven staan ondernemers en gezinnen die jarenlang aan hun toekomst hebben gebouwd. Tegelijkertijd ligt er nog geen definitief besluit: ondernemers kunnen alternatieve plannen inbrengen mits die juridisch houdbaar en realistisch zijn. Op een ontwerp-besluit dat uiterlijk 1 oktober voorligt, kunnen zienswijzen worden ingediend.

Laten we echter wel ervoor waken om valse verwachtingen te wekken bij de betrokken ondernemers: het zal heel moeilijk worden om met de huidige bedrijfsvoering en de grote aantallen dieren op de vijf locaties door te gaan. Het is vijf over twaalf en zeker geen “business as usual”.

Laten we op korte termijn ook geen wonderen verwachten van innovaties die momenteel niet juridisch geborgd zijn.

Daarentegen mogen ondernemers van de overheid verwachten dat wanneer zij in aanmerking komen voor nadeelcompensatie, ook zo snel mogelijk duidelijkheid komt over de financiële vergoedingen.

Voorzitter, D66 heeft twee vragen aan GS:

- 1) Bent u bereid mee te denken over een nieuwe invulling van de bedrijfslocaties als daar geen landbouwhuisdieren meer worden gehouden?
- 2) Welke stappen kunt u al voor 1 oktober zetten om tot een eerste schatting te komen van mogelijke nadeelcompensatie en in hoeverre heeft u de medewerking van de betrokken ondernemers daarbij nodig?

Voorzitter, afrondend. D66 wil voorkomen dat boeren, natuur en vergunningverlening telkens opnieuw tegenover elkaar komen te staan. Daar is niemand mee geholpen: de boer niet, de natuur niet, Brabant niet. Het is ook geen ruil van het één tegen het ander. Alleen met een herstellende natuur komt er weer ruimte om te vergunnen — ook voor boeren. En iedereen levert daaraan: de landbouw, de industrie én het verkeer. Daarom roepen we op tot twee acties tegelijk.

Eén: de provincie blijft haar wettelijke verantwoordelijkheid nemen en voert rechterlijke uitspraken uit, ook ten aanzien van handhavings- en intrekingsverzoeken.

En twee: wij werken als Brabant, samen met gemeenten, waterschappen, ondernemers, maatschappelijke organisaties én het Rijk, aan de landelijke én provinciale aanpak van het stikstofprobleem die Brabant weer in beweging brengt.

Wij, als Provinciale Staten, het algemeen bestuur van Brabant, hebben daarbij een bijzondere verantwoordelijkheid. Als wij nu blijven staan voor een steekhoudend beleid én zorgen voor een doortastende uitvoering voorkomen we dat de rekening in de toekomst bij andere individuele ondernemers wordt gelegd. Tot zover, voorzitter.